

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Linda Mariana, Sive De B. Virgine Lindensi

Clagius, Thomas

Coloniae Vbiorvm, 1659

XIV. Prima Tiliae & loci Lindensis ipsiusque Deiparae apud Lindam Marianam, religio, cultus, & veneratio singularis, ab ejusdem Deiparae super Lindam inventa imagine.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11544

conclave quoddam parvum, quod nullâ arte humanâ, in tam vasta arbore præsertim, fabricari potuit. Ad eam cum beatissima Virgo pervenisset, repente Arbor miraculosè diffiliens, nova hospitæ stupendam mansiunculam præbuit; in qua cum caelesti puerulo, tam diu lateret, & quiesceret, dum pius & sollicitus Ioseph, habitationem aliquam in dicto pago Natæa inveniret. Intuentibus certè magnam hæc Arbor præbet admirationem: intra cuius concavitatem, Turca lampadem habent appensam. Locum enim in magna habent veneratione: & fatentur, id, quod cuivis intuenti liquet; miraculosè fissuram eam fuisse apertam; in quam DEI Spiritus (sic enim Christum appellant) unâ cum Matre diverteret. Arbor hæc sita est in horto, in quo olim Balsamum proveniebat. Potuit hæc Arbor de Antiquitate certare cum Ilice, quæ, ut ex Plin. lib. 16. cap. 43. in Roma subterranea Paulus Aringhus Cong. Oratorii lib. 2. cap. 3. memorat: *Verustior Vrbe in Vaticano Ilex*; in qua, titulus æreis literis Hetruscis, religione Arborem tunc dignam fuisse significat. Atque ob hanc Tiliæ Marianæ perennem viriditatem, Linda Mariana appellari potest verè *Florida*: quemadmodum Pius V. Domum Lauretanam appellavit. Nam, ut scribit lib. 4. cap. 14. Turtellinus, *car eos Agnos de more consecraturus, effigiem Domus Lauretana Angelorum humeris vectæ imprimendam curavit, cum hoc titulo: VERE DOMUS FLORIDA, QUÆ FUIT NAZARETH.*

CAPUT XIV.

Prima Tilia, & loci Lindenstis, ipsiusq; DEIPARÆ apud Lindam Marianam Religio, cultus, & veneratio singularis, ab ejusdem Deiparæ super Tiliam inventa Imagine.

Quo omine atque eventu, Maximilianus Imperator

tor Auream Divæ Hallensî Arborem donârit, jam ex Lipsio didicimus; eodemque prorsus nos, apud Lindam Marianam, non jam ab homine, quantumvis excellenti, sed ab ipso, bonorum omnium fonte, Deo positam arbitramur arborem; adeoque præteritorum tot usu atque experienciâ seculorum edocti, nos majoresque nostros votorum reos ita agnoscimus ac profiteamur, ut simul maximâ nitamur spe atque fiducia, nullis unquam futuris temporibus, magnæ DEI Matris opem & subsidium Lindensî loco, locumque illum frequentantibus, defuturum. Si enim non tantum, quando & Tilia, & Deiparæ effigies, & sacellum eo loci viguerunt, verum etiam posteaquam illa omnia sublata fuerunt atque excisa, perenne ibidem omnibus patebat alylum; ita ut nullo unquam tempore *abbreviari* (ut S. Scripturæ phrasi utamur) potuerit *manus DEI* (a) quidni id ipsum, ne dicam, paulò amplius sperandum est; postquam restaurato iterum sacello, accedente præsertim navorum operariorum curâ atque industriâ, magis indies omnium firmatur in Deum ac Deiparam fides atque religio, erigitur spes, charitas inflammatur? Interim nobis prima Religionis & divini apud Lindam Marianam cultus origo paucis aperienda est. Pleraque aliæ, sive religione, sive miraculis inclytæ Basilicæ, à sacris Divorum Lipsianis (qualis inter plurimas, jam olim fuit illa S. Felicis Nolæ, de qua præter alios veterum Patrum, hîc S. Augustinum testem jam audivimus, & adhuc S. Paulinum audiemus) aut ab Imaginibus, prima quasi religionis & reverentiæ

semi-

(a) *Isaia 50. a.*

semina habent. Inter ipsas verò Deiparæ sacras Ædes, Lauretana, quemadmodum principem faciliè obtinet locum, ita ab ipsius tum Deiparæ ortu, tum etiam à Christi Domini conceptu, & transactâ utriusque magnâ vitæ parte, plurima atque evidentissima habet impressa sanctitatis, quin & divinitatis, vestigia. Reliquæ ejusdem Deiparæ sive Ædiculæ, sive Tempa, quæ Virginem, dum in terris ageret, præsentem habere non potuerunt; ipsius loco statuas vel Imagines, vel aliquid de sacra Virginis suppellectile, utensilibusvè habent; à quibus, vel, ut semente, illa miraculorum seges atque uberrima messis, exsurgit; vel, ut à vivis aquarum scatebris, illi gratiarum & divinorum beneficiorum fontes atque flumina exundant. Ita apud Divam Hallensem, cultus & miraculorum primordia, fuisse à statua, quæ à S. Elisabetha, quasi hereditate descendit, jam antè didicimus. Ita apud Aspricollensem, ita & apud Silvaducensem, in Belgio itidem Deiparæ Ædem, etiam à Deiparæ statua: ibi quidem à pastore in Quercu reperta, & ab hero ejusdem pastoris (qui ablatâ è loco statuâ, loco eodem movere se amplius non potuit) in Quercum repositâ, omniumque deinceps cultu ac pietate, uti Lipsius (a) author est, celebratâ; hîc verò ex officina lapidaria, vel potius è lamiarum lapidariarum scruris, ne dicam lordibus, erutâ; deinde è manibus lapidicæ, securi in eam, jam jamque imminentis ereptâ; & in Templo S. Joannis (in quo per Valerium Ordinis Religiosi virum collocata fuerat) à neglectu & situ vindicatâ; denique

(a) cap. 3.

quasi è caligine & tenebris tandem emersâ, supra plurimas alias, quâ miraculis ingentibus, quâ eximiis in omnes beneficiis, plurimum emicuit Ita Bellifontana (quæ cùm initio, quemadmodum & Weyerensis solâ quasi indole soli ac loci emicaret) statuâ ex Aspricollensi Quercu confectâ, & ab Erycio Puteano donatâ, auctior, fortasse & ad cumulâda mortalibus beneficia instructior evasit. Ita apud Polonos Claromontana ac Zyrowicensis; illa quidem Imagine à D. Luca picta; hæc verò, uti coràm ipsi spectavimus venerabundi, statuâ vix palmati; utraq; innumeris ac propè quotidianis clarissimâ miraculis; quæ illic Andreas Godanowski, hic verò alius Ordinis D. Basilii M. Religiosus, singularibus evulgant libris. Ita denique, ut alias mittamus, sacra Lindensis Deiparæ Aedes, primam ac primigeniam, venerationis, & miraculorum quasi radicem, habuit Deiparæ Imaginem; à quâ & Tilia arbori, & Lindensi loco religio; & innumeris mortalibus immortalium beneficiorum prodiit, à tot seculis, & adhuc indies aberrimus prodit fructus. Posteaquam enim (uti memoravimus, & sæpius memorare grati animi conscientia imperat) Deiparæ per Marianos milites ope, Idola apud Prussiam subversa, & ipsi illi Idolorum cultores tandem ad Christum reducti sunt; continuo illa Deiparæ Imago spectari in Tilia, & tum Tilia, tum locus ipse ab eadem Imagine, præter admirationem, etjam cultum venerationem que populorum mereri; denique magna DEI Mater tum in loco illo, tum in ipsa Tilia, tum denique in Icone sua coli; in magna verò DEI Matre, ipse DEUS ter Opt.

Max.

Max. tanquam omnis boni sanctitatisque fons, & primum rerum principium singulariter adorari, populorumque, etiam turmatim confluentium, piissimis votis caput invocari. Neque deerant plurima, quæ in populis & admirationem excitarent & religionem, causæ. Principio enim insolens ac miraculo proximum videbatur, Iconem Deiparæ, loco præsertim deserto, præter morem spectari; neque tamen unde, aut quo pacto icon illa esse collocata, ab ullo spectantium sciri; neque fere, nisi è pecoris, eo loci in pascuis versantis, adoratione ipsam potuisse Iconem cognosci. Deinde & illud, quod jam recensuimus, mirum spectantibus fuit, quòd illa ipsa Arbor Tilia perpetuum Ver induisset, ut neque hiemis gelu, neque Sirii ullo ardore, amænissimi coloris odorisque gratia unquam temeraretur. Denique & illud non nisi miraculo affiné fuit, quòd simul atque illa Deiparæ Imago in Arbore conspecta cognitaque fuit, tum illa, tum Arbor, tum locus ad extremum ipsius sacrum quendam horrorem spectantium oculis afflare continuò cæperit; ita ut non homines duntaxat, verum & belluæ quoque id perentiscerent, adeoque prono poplitum flexu, uti suo referemus loco, quod perentiscebant, testarentur. Nunc, ne forte Imagines Deiparæ super arboribus collocari aut reperiri solitas esse, cuiquam mirum videatur, ad illa quæ jam produximus exempla, etiam id, quod Nicephorus (a) refert, tanquam huic nostro admodum affiné, ne dicam Germanum, adjicere placuit. Constantinopoli fuit Cupressus ingens & procera; in qua super tota

(a) lib. 14. cap. 46.

bus temporibus, nescio quomodo, Imaginem DEI genitricis quidam occultavit. Cùm autem multum temporis præterisset, & Imago lateret, ipsa seipsam indicavit. Cupressus enim immenso coruscans lumine, perinde atque fax ardere visa est; & ingens etiam miraculorum vis, ab obscura & latente efficacia, manavit. Vbi autem quidam, laudat à curiositate, Arborem conscendit, Imago, unde miraculorum vis profluxit, apparuit. Quapropter Cyrus Patriarcha, loco ei honorem habens, pulcherrimum & maximum DEI genitrici construxit Templum. Nimirum, ut cum Guiljelmo Gumpenberg in Idea Atlantis Mariani (a) loquamur, ex quo Filius ab Arbore pependit, odisse Mater Arbores non potest, à quibus tot titulos habet. In Castanea, ut B. V. Goritiensis in Germania; in Rubo, ut B. V. Turcan. in Boëmia; in Sambuco, ut B. V. Chervi, in Germania; in Larice, ut B. V. VValcast. in Germ. in Vite, ut B. V. Viterb. in Italia; in Quercu, ut B. V. Foyensis in Germ. in Cupressu, ut B. V. Constantinopolitana in Oriente; in Piro, ut B. V. Zyroviciensis in Lituania; in Spinis, ut B. V. de pario. no. in Italia; in Nuce, ut B. V. Castilion. in Italia; in Ceraso, ut B. V. Elarensis in Germania; in Nemore, ut B. V. Aricina in Italia.

CAPUT XV.

Qua, qualis, & unde illa DEIPARÆ Imago Lindam delata credatur.

Rerum, quæ à sensibus temporibusque nostris longè positæ sunt, notitiam, vix aliis quàm vel famæ, vel conjecturæ adminiculis, & quasi impressis lentè vestigiis assequi possumus. Nobis verò, nisi hæreseon furor, intercessisset, neutro hoc subsidio ad præsens institutum opus esse oportebat. Postquam enim,

F

quem-

(a) pag. 16.